

відповідальності – десяте дослідження «Делойт» | «Делойт» в Україні. «Делойт» в Україні. URL: <http://surl.li/sywsp>

3. Соціальна відповідальність стає невід’ємною частиною розвитку та сталості бізнесу | CSR Ukraine. CSR Ukraine. URL: <http://surl.li/sywsr>

УДК: 65.016:334.72

Бочарова Н.А.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту,
Даниленко К.О., Самойлова В.С.,
здобувачі вищої освіти,
Харківській національний автомобільно–дорожній університет

КОРПОРАТИВНИЙ СВІТ УКРАЇНИ: ВИДИ ГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ ТА АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Економіка України переживає період трансформацій, що вимагає адаптації господарських товариств до нових умов роботи, зокрема через зміни в законодавстві, економічні коливання та зростаючу конкуренцію. Розуміння особливостей управління різними видами корпоративних структур дозволить підвищити їх ефективність та конкурентоспроможність. У контексті глобалізації українські компанії все частіше вступають у взаємодію з міжнародними ринками, що вимагає від них високого рівня корпоративного управління та адаптації до міжнародних стандартів. Аналіз видів господарських товариств та їх управлінських моделей надасть необхідні знання для ефективної інтеграції на глобальні ринки. Інновації є ключем до успіху в сучасному бізнес–середовищі. Дослідження в області корпоративного управління дозволяє виявити новітні підходи та технології, що можуть бути впроваджені в діяльність українських господарських товариств для підвищення їх інноваційного потенціалу.

Розширення поняття корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) та його вплив на репутацію та успіх компаній зростає. Вивчення механізмів ефективного управління в контексті КСВ допоможе господарським товариствам в Україні будувати довгострокові та вигідні відносини зі споживачами, партнерами та

суспільством в цілому. Зміни в українському законодавстві, спрямовані на покращення бізнес-клімату та захист прав інвесторів, вимагають глибокого розуміння правових аспектів управління корпораціями. Актуальність дослідження полягає у вивченні нормативно-правової бази та її впливу на діяльність господарських товариств.

Особливості функціонування господарських товариств зазначаються у роботах багатьох авторів [1–6]. Корпорація – це форма організації бізнесу, яка має юридичну особу, відокремлену від своїх власників. Це означає, що корпорація має право власності, може укладати договори, здійснювати судові позови або бути відповідачем у судових процесах, володіти активами, здійснювати боргові зобов'язання та сплачувати податки незалежно від своїх акціонерів чи власників.

Основні характеристики корпорацій включають: корпорація є юридичною особою, створеною відповідно до закону, що дає їй можливість вести діяльність, володіти майном, здійснювати правочини, нести зобов'язання та відповідальність; акціонери або власники корпорації несуть обмежену відповідальність за її зобов'язаннями та боргами. Це означає, що особисті активи акціонерів не можуть бути використані для покриття боргів корпорації, обмежуючи їхній ризик сумою їхніх інвестицій; акції корпорації можуть вільно продаватися та купуватися, що полегшує зміну власності та залучення інвестицій; корпорація продовжує своє існування незалежно від зміни власників або менеджерів, що забезпечує стабільність бізнесу; корпорації підлягають оподаткуванню їхніх прибутків, і в деяких юрисдикціях вони можуть зіткнутися з подвійним оподаткуванням — спочатку на рівні корпорації, а потім на рівні акціонерів, коли прибутки розподіляються у вигляді дивідендів; керування корпорацією здійснюється через формування органів управління, таких як правління та виконавчі директори, які відповідають за щоденне управління.

Корпорації є домінантною формою бізнесу для великих підприємств через їхню здатність залучати капітал, їхню структуру управління та обмежену відповідальність власників. Вони можуть мати різні форми в залежності від країни реєстрації та специфічних законодавчих вимог.

В Україні існує кілька основних видів корпоративних утворень, кожне з яких має свої особливості, правові характеристики та цілі використання. Нижче представлена таблиця, що відображає основні види корпоративних утворень в Україні:

Таблиця 1

Види корпоративних утворень й їх основні характеристики

Вид корпоративного утворення	Основні характеристики
Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ)	<ul style="list-style-type: none"> – Обмежена відповідальність учасників; – Внески учасників формують статутний капітал; – Гнучка структура управління; – Популярна форма для малого та середнього бізнесу.
Акціонерне товариство (АТ)	<ul style="list-style-type: none"> – Може бути публічним або приватним; – Обмежена відповідальність акціонерів; – Випуск акцій для залучення капіталу; – Суворіше регулювання і звітність.
Повне товариство	<ul style="list-style-type: none"> – Необмежена солідарна відповідальність учасників; – Усі учасники активно залучені в управління; – Рідко використовується в сучасній практиці.
Командитне товариство	<ul style="list-style-type: none"> – Комбінація обмеженої та необмеженої відповідальності учасників; – Повні товариші несуть необмежену відповідальність; – Командитисти мають обмежену відповідальність.
Приватне підприємство (ПП)	<ul style="list-style-type: none"> – Власник (фізична особа) несе обмежену відповідальність; – Проста структура управління; – Підходить для невеликого бізнесу.
Товариство з додатковою відповідальністю	<ul style="list-style-type: none"> – Учасники несуть додаткову відповідальність поряд зі своїми внесками; – Рідкісна форма бізнес-структури.

Ця таблиця відображає ключові особливості та відмінності між різними корпоративними формами утворень, які існують в Україні. Важливо зазначити, що для кожного типу корпоративного утворення існують детальні правила та нормативні вимоги, що регулюють їх створення, управління, звітність та інші аспекти діяльності. Перед вибором конкретної форми для ведення бізнесу рекомендується отримати кваліфіковану юридичну консультацію.

У таблиці наведемо види об'єднань підприємств, які існують в Україні. Правове регулювання діяльності об'єднань підприємств може змінюватись, тому для отримання актуальної інформації варто

звертатись до нормативно–правових актів або консультиватися з професійними юристами.

Таблиця 2.

Види об'єднань підприємств, які існують в Україні

Тип об'єднання	Основні характеристики
Асоціація	– Добровільне об'єднання підприємств, організацій або установ; – Мета – представлення та захист спільних інтересів; – Не переслідує мету одержання прибутку.
Консорціум	– Тимчасове об'єднання юридичних і фізичних осіб для реалізації конкретного проєкту; – Учасники зберігають свою незалежність і юридичну самостійність.
Корпорація	– Об'єднання підприємств, що діє на основі єдиної власності; – Може бути створене для ведення будь–якого виду діяльності, передбаченого статутом.
Холдинг	– Об'єднання, у якому керівна компанія (холдинг) володіє контрольним пакетом акцій або часток інших компаній (дочірніх); – Мета – контроль і управління дочірніми компаніями.
Фінансово–промислова група (ФПГ)	– Об'єднання промислових підприємств і банківських структур; – Мета – координація виробничої та фінансової діяльності, зміцнення матеріально–технічної бази, підвищення конкурентоспроможності.
Професійна асоціація	– Добровільне об'єднання осіб або організацій однієї професії; – Мета – захист професійних інтересів, розвиток професійних стандартів, навчання та сертифікація.

Ці об'єднання можуть виконувати різноманітні функції, включаючи розвиток бізнесу, лобювання інтересів у державних інституціях, сприяння науковим дослідженням, навчанню та сертифікації. Дослідження підкреслює різноманіття форм господарських товариств в Україні, їхні переваги та недоліки, що забезпечує вибір відповідної організаційно-правової форми для бізнесу.

Ефективність управління, зокрема через гнучкість структур, інновації, кваліфіковані кадри та сучасні технології, визначає успіх цих товариств. Адаптація до міжнародних стандартів управління та інноваційності, а також корпоративна соціальна відповідальність, підвищують конкурентоспроможність та сприяють створенню позитивного іміджу. Правове регулювання є ключовим для

стабільного та прозорого бізнес-середовища, вимагаючи від компаній моніторингу законодавчих змін та адаптації до них.

У підсумку, дослідження підкреслює важливість комплексного підходу до управління господарськими товариствами в Україні, враховуючи сучасні тенденції та виклики, з метою забезпечення їх сталого розвитку та успіху на національному та міжнародному рівнях.

Список використаних джерел:

1. Закон України "Про господарські товариства" від 19 вересня 1991р. № 1560-ХП // ВВР України. 1991. URL: <http://surl.li/agkhg>
2. Бочарова Н.А., Федотова І.В. *Стейкхолдер-менеджмент і сталий розвиток: навч. посіб. Х.: 2023. ФОП Бровін О.В., 145с.*
3. Деева, Н.Е. (2015). *Історичні аспекти теорії і практики корпоративного управління. Ефективна економіка, 9.* URL: <http://surl.li/szvpl>
4. Мальська М., Мандюк Н., Занько Ю. *Корпоративне управління. Теорія і практика. К.: ЦНЛ. 2017. – 295с.*
5. Швець Ф.Д. *Корпоративне управління: навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2017. - 320 с.*

УДК 3.086:316.3:334.722]

Варава В.С.,
здобувач вищої освіти,
Білявська Ю.В.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту,
Державний торговельно-економічний університет

ЕТАПИ СТАНОВЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В МІЖНАРОДНОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ ТА ЇЇ СУЧАСНИЙ СТАН

Впродовж багатьох століть суспільство потерпало від низки проблем, що охоплюють як окремих людей чи поодинокі народи, так і увесь світ. Як наслідок, виникає свідоме розуміння необхідності скооперувати зусилля та ресурси для втілення матеріальної та моральної підтримки загальнолюдського блага в різних сферах суспільного устрою. З одного боку, на тлі глобалізації, поглиблення